

1

2

ODKAZ JANA VAŇKA

I přes desítky let komunistického režimu u moci vznikl během 20. století na území dnešní České republiky kvalitní nábytek i další vybavení do domácnosti. Za vysoký standard sériového nábytku můžeme být dodnes vděční několika vlivným osobnostem včetně poměrně neznámého Jana Vaňka, který založil UP závody.

Syn majitele prosperující stolařské dílny v Třebíči Jan Valerián Vaněk (1891–1962) po studiích pracoval v nábytkářských dílnách v německých zemích, ovšem více ho ovlivnilo setkání s významnými osobnostmi evropské moderní architektury. A tak když v roce 1911 převzal otcovu firmu a přejmenoval ji na Uměleckoprůmyslové dílny (šlo o první tovární výrobu nábytku na našem území), navázal spolupráci s předními českými i zahraničními architekty. Individuální zakázky i průmyslově vyráběný nábytek pro jeho podnik navrhovali Jan Kotěra, Rudolf Stockar, Adelbert Niemeyer, J. M. Olbrich... Když pak Vaněk podnik rozšiřoval, navrhl pro něj nový provozní komplex Josef Gočár. Později se jeho firma stala součástí Spojených U.P. závodů. Jan Vaněk tu nadá-

3

le prosazoval výrobu nábytku, který by se dal dobře kombinovat, snadno obměňovat, doplňovat a udržovat a byl za dostupné ceny. Po Vaňkově nuceném odchodu se tu vize sériového nábytku rozjela naplno.

Vaňkovy návrhy byly vzorem pro nejstarší řadu skříněk. Vyráběly se tu i stoly, pohovky, sedací, doplňkový a kuchyňský nábytek, zejména povedená kuchyňská kredenc Universal. Některé ze starších typů, třeba pohovka Modela či „morrisonovské“ křeslo s výškově nastavitelným opěradlem, se udržely ve výrobě celá léta. Nábytkem této firmy byl

vybaven třeba i salon zámku brněnského stavitele Stanislava Neděly v Tulešicích (4).

V roce 1925 založil Jan Vaněk firmu Standard bytová společnost – ta navrhovala nábytek např. pro pražský hotel Avion nebo brněnskou vilu Tugendhat. Ve 30. letech se přesunul do Prahy, věnoval se výstavnictví, projektoval veřejné stavby a propagoval moderní způsob bydlení, které si může dovořit každý. Navrhl mnoho nábytku pro Ústředí lidové umělecké výroby i Krásnou jizbu – od křesel po sektorové knihovny – a na čas se stal i ředitelem ÚLUV. Mezi nejznámější kusy patří křesla a stolek se šachovnicí navržené pro Krásnou jizbu (2)

Na jeho dílo se zaměřila značka Nanovo, která propaguje, renovuje a prodává

JE VÁŠ BYT

oprávdu máte zájmeno a nádsní? Není to mamsm, kde máte pskyvny maske vší jen uličky? Měsíci nádsníh Ván a škůl Vy jsmu? Vyhovje kdsy přednět Vší psřebě?

TYPOVÝ NÁBYTEK S.B.S.

hdlsu J. Vaněk z Brna, vyráběj psrvé a konstruovj psrvé roděvnh záskd, uspokj Váš ve všch směrech:

účelnosti pohodlí vzhledem praktičnosti úspornosti materiálem zpracováním a láci	DODÁVAME:	knihovny osvětlovadla obvv. pokoje ložnice jidelny předsně textilie kuchyně
---	-----------	--

S.B.S. BYTOVÁ SPOLEČNOST
Brno, Jirákův 25
Praha, Klimentův 8
Třebíč, Na páti.

4

prevažně československý design z druhé poloviny dvacátého století. Mezi jejich nejnovější zrenovované kusy patří právě nábytek a lampy od Jana Vaňka (1 a 3). Více na www.nanovo.cz ●

NEJISTOTA ZVEDÁ CENY

Za stavební materiály platíme poslední dva roky čím dál víc. Jen cihelné bloky napříč trhem za posledních devět měsíců podražily o 22%. Vínkem jsou stále rostoucí ceny energií. „Očekáváme jejich další růst. Jen meziročně se tak naše výrobní náklady zvýší o 40%.“ říká generální ředitel společnosti Wienerberger Kamil Jeřábek.

AUGUSTE RODIN A MY

Expozice nazvaná Pražská Pallas a Moravská Hellas v pražském Domě fotografie mapuje návštěvu slavného sochaře, který před 120 lety přijel při příležitosti své tehdejší výstavy do Prahy a na Moravu. V nakladatelství Stará pošta z.ú. Brno zároveň vychází i stejnojmenná publikace s odbornými texty. Více na www.ghmp.cz

text Eva Vacková foto autor a archiv firem

designgag

AVAJI

Dánská značka Nordal přichází na trh s originální keramickou vázou Avaji. Svým pojetím části ženského těla může připomínat sochařská díla slavného kolumbijského malíře a sochaře Fernanda Botera.

Westwingnow.cz, cena 1039 Kč

PŘÍPRAVA NA ROK 2023...

... začíná už teď. Kreativní diář Dobry den společnosti Papelete a herečky a blogerky Marie Doležalové tvoří týdenní kalendářium s volnou stránkou na poznámky, aršík samolepek, jimiž si lze polepit obálku, záložku, gumičku a pevné papírové desky s praktickou kapsou... Marie Doležalová pak dodala osobní tipy, jak (si) dělat po celý rok radost a mít tak každý den dobrý. Více na www.papelete.cz

NEJEN VE VÍRU VÁŠNĚ

Prodejní expozice tvorby českého malíře Igora Grimmicha představuje díla posledních 20 let, mimo jiné i společný velkoformátový obraz autora a jeho učitele Michaela Rittsteina s názvem Vášně zlehka plá II. Návštěva je možná jen po předchozí domluvě v soukromém prostoru Showroom Apartment P5 v pražské Pařížské ulici (parizska@innex.cz).

UNIKÁTNÍ SHOW PRO CELOU RODINU

Lumina Park s osvětlenými a ozvučenými sochami na motivy pohádky Alenka v říši divů u pražského koupaliště Džbán láká do února 2023 na stezku dlouhou 1,5 km opředenou stovkami tisíc úsporných LED světel. V této fantastické říši divů potkají návštěvníci 100 světelných až 8 metrů vysokých soch a na konci naráží na zábavný světelný labyrint o rozloze 1200 m². Více na www.luminapark.cz

